

Un altra economia o «l'economia que necessitem»

“Davant de la subordinació de la societat als interessos de l'oligarquia financera i a l'abandonament progressiu per part de les administracions públiques, existeixen persones i grups que decideixen generar iniciatives socioeconòmiques per a satisfer les seves pròpies necessitats bàsiques. Aquestes iniciatives esbossen el que podria ser l'altra economia.” Jordi Garcia Jané.

El mercat capitalista ens ha conduït a una crisi econòmica i de valors, a la pèrdua flagrant de drets i a la destrucció de la natura i el medi ambient, però hi ha **pràctiques econòmiques d'apropiació, transformació, distribució, comercialització, consum i finances, que funcionen sota criteris ètics, democràtics, ecològics i solidaris**. Són pràctiques de mercat, no capitalista sinó social, que s'articulen sobre els diferents eixos del cycle econòmic, i es regeixen per models de governança equitatius, democràtics i participatius. Són pràctiques d'Economia Social i Solidària.

L'Economia Social i l'Economia Solidària

L'Economia Social¹ s'entén com un "tercer sector" de l'economia, complementari al "primer sector" (privat, amb fins de lucre) i al "segon sector" (públic, planificat). Les entitats del "tercer sector" s'organitzen en forma col·lectiva i s'orienten al voltant d'objectius socials que són prioritzats per sobre dels beneficis econòmics o del rendiment del capital. El seu principal objectiu no és maximitzar beneficis sinó aconseguir objectius socials, el que no exclou obtenir beneficis per a la reinversió en el projecte social. Els defensors de l'economia social empenyen perquè se li concedeixi la mateixa legitimitat que als sectors públic i privat, amb un nivell corresponent de suport en matèria de recursos i polítiques públiques.

En el cas espanyol, tal com recull l'article 4. de la Llei 5/2011 d'economia social, són organitzacions d'economia social aquelles que actuen en base als següents principis (resumits):

- la gestió autònoma, transparent, democràtica i participativa;
- l'aplicació dels resultats obtinguts de l'activitat econòmica principalment en funció del treball aportat i servei o activitat realitzada per les sòcies i socis o pels seus membres i, si escau, a la fi social objecte de l'entitat;
- la promoció de la solidaritat interna i amb la societat;
- la independència respecte als poders públics.

Segons la Llei, formen part de l'economia social les cooperatives, les mutualitats, les fundacions i les associacions que duguin a terme activitat econòmica, les societats laborals, les empreses d'inserció, els centres especials d'ocupació, les confraries de pescadors, les societats agràries de transformació i qualsevol entitat que es regeixi pels anteriors principis orientadors.

L'Economia Solidària², en canvi, aspira a transformar de manera holística el sistema social i econòmic, proposant un paradigma alternatiu de desenvolupament. Persegueix una transformació del sistema econòmic capitalista neoliberal, cap a un sistema que situï a les

---

1 “Visión global de la economía social solidaria: convergencias y contrastes en los conceptos, definiciones y marcos conceptuales”, Red Intercontinental de Promoción de la Economía Social Solidaria, Febrero de 2015

2 *Cit. prev. 1*

persones i al medi ambient en el seu centre, proposant una agenda de canvi sistèmic, transformador i postcapitalista. L'Economia Solidària com a sistema econòmic alternatiu inclou propostes dels tres sectors (privat, públic i tercer sector) i incorpora també l'economia informal, l'economia d'autoajuda, l'economia familiar i el voluntariat.

El que distingeix el moviment que promou l'Economia Solidària de molts altres moviments pel canvi social (i fins i tot de moviments revolucionaris del passat) és el seu caràcter pluralista, evitant la creença en un sol camí correcte. Mentre que l'Economia Solidària és un moviment que, des de la praxi, promou un nou paradigma socioeconòmic, l'Economia Social es refereix a un sector que pot o no, depenent dels actors, ser part d'una agenda de transformació postcapitalista.

Parlar d'Economia Social i Solidària és anar un pas més enllà i incloure totes aquelles pràctiques econòmiques (formals i informals), que tenen com a objectiu la satisfacció de necessitats per sobre de la maximització del benefici del capital invertit, que s'organitzen de forma democràtica, que actuen amb compromís social i ambiental, i tenen **vocació de transformació social**.

Es tracta d'una visió més holística i transformadora de l'economia que: d'una banda, exigeix un grau de compromís ètic, democràtic, ecològic i solidari més elevat a les organitzacions clàssiques (o regulades) de l'Economia Social; per una altra, pren en compte comportaments individuals i organitzatius com la venda de productes comerç just, les finances ètiques, el treball autònom responsable, la compra pública responsable, els pressupostos participatius, la gestió de béns comuns, el consum responsable, etc.; i inclou també, activitats informals com els grups de consum agroecològic, el treball i el consum col·laboratiu (especialment en entorn Internet), el moviment de programari lliure, les monedes socials, els bancs del temps, les economies comunitàries, els horts comunitaris i/o socials, les xarxes d'intercanvi entre particulars, etc.

L'EcSS és, alhora, una proposta política de transformació social, un sistema econòmic alternatiu i un moviment que promou aquesta alteritat; però si alguna cosa distingeix especialment l'ESS és que es basa en pràctiques concretes (algunes d'elles amb llarga tradició) i es construeix de baix a dalt, del concret a la teoria, del que és local al global.